

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____

**cu privire la aprobarea Programului de susținere a inițiativelor și proiectelor
pentru implicarea diasporei (Diaspora Engagement Hub - DEH)**

În temeiul art.5 lit.a) și art.6 lit.h) din Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.252, art. 412), cu modificările ulterioare,

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul de susținere a inițiativelor și proiectelor pentru implicarea diasporei (Diaspora Engagement Hub - DEH) se anexează.
2. Finanțarea Programului de susținere a inițiativelor și proiectelor pentru implicarea diasporei (Diaspora Engagement Hub - DEH) se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate anual pentru Cancelaria de Stat și din alte surse conform legislației.
3. Monitorizarea, coordonarea și controlul procesului de realizare a Programului se pune în sarcina Cancelariei de Stat (Biroul relații cu diaspora).

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul finanțelor

PROGRAMUL
de susținere a inițiativelor și proiectelor pentru implicarea diasporei
(Diaspora Engagement Hub - DEH)

DISPOZIȚII GENERALE

1. Diaspora reprezintă un capital uman valoros, cu abilități, cunoștințe și resurse financiare care pot stimula dezvoltarea națională. Valorificarea resurselor umane, intelectuale și financiare din diasporă poate crea parteneriate și oportunități importante pentru stat, cât și pentru moldovenii plecați peste hotarele țării. Interesul diasporei pentru a contribui la evoluția proceselor economice și sociale din Republica Moldova trebuie să includă implicarea și angajarea acestora în diverse acțiuni, proiecte, inițiative, consultări și stabilirea unor canale de comunicare eficiente.
2. Programul de susținere a inițiativelor și proiectelor pentru implicarea diasporei (Diaspora Engagement Hub - DEH) (în continuare - *Program*) este destinat cetățenilor originari din Republica Moldova aflați peste hotare, reprezentanți ai asociațiilor din diasporă, grupurilor de inițiativă, centrelor educaționale.
3. Programul susține implementarea de către diaspora a diverselor acțiuni, proiecte, inițiative care sunt desfășurate în afara țării.
4. Biroul Relații cu Diaspora elaborează Ghidul de aplicare și implementare a Programului, aprobat anual prin ordin al Cancelariei de Stat, care stabilește procedura și formularele de aplicare, procedura de evaluare și selectare, activități eligibile, modalitatea și condițiile de implementare a proiectelor, raportare, procedura de contestație.
5. În sensul prezentei hotărâri sunt utilizate următoarele noțiuni de bază:

acord de parteneriat - în cazul depunerii proiectelor în parteneriat, reprezintă documentul semnat între președinții, directorii asociațiilor din diasporă/centrelor educaționale/grupurilor de inițiativă, care prevede angajamentul colaborării pentru implementarea proiectului și stabilește rolurile fiecărei părți.

aplicant – președinte/director al asociației din diasporă/centrului educațional sau orice persoană care face parte din asociație (cu prezentarea documentelor justificative, inclusiv a unei declarații pe proprie răspundere alcătuită de președintele asociației), care transmite dosarul de aplicare pentru susținere financiară a proiectelor în cadrul Programului.

aplicant lider - în cazul depunerii proiectelor în parteneriat reprezintă aplicantul responsabil pentru gestionarea proiectului, grantului nerambursabil alocat și raportarea progreselor.

asociație din diasporă – organizație non-guvernamentală, constituită în afara granițelor Republicii Moldova, de către cetățeni moldoveni sau originari din Republica Moldova, cu domiciliul sau reședința în străinătate, în scopul apărării drepturilor, promovării intereselor, valorilor culturale, identitare, educaționale, sociale sau civice ale moldovenilor aflați peste hotare, cu statut juridic în conformitate cu legislația statului de reședință.

beneficiar de grant nerambursabil – aplicantul desemnat câștigător de către Comisia de evaluare și selectare, semnat al contractului de grant nerambursabil.

centru educațional – organizație non-guvernamentală, înființată în afara granițelor Republicii Moldova, de către cetățeni moldoveni sau originari din Republica Moldova, cu domiciliul sau reședința în străinătate, care desfășoară activități creative și educative pentru dezvoltarea vocabularului și a comunicării în limba română, lecții de dans, cursuri interactive ce au drept scop familiarizarea cu noțiuni de istorie, cultură civilizație, tradiție și spiritualitate pentru a dezvolta și a menține legătura și apartenența etnică a noilor generații de migranți.

cerere de finanțare – formular care include descrierea proiectului ce urmează a fi implementat (cadrul general; scop și obiective; beneficiari/participanți; promovare; rezultate; impact și sustenabilitate; monitorizare și evaluare; buget, ș.a.);

contract de grant nerambursabil – contract încheiat, în condițiile legii, între Cancelaria de Stat și beneficiarul de grant nerambursabil, prin care părțile își asumă angajamente reciproce orientate spre implementarea proiectului desemnat câștigător în cadrul concursului de proiecte;

comisie - Comisia de evaluare și selectare, organ consultativ stabilit prin Ordinul Cancelariei de Stat, constituit cu scopul de a coordona procesul de evaluare, selectare și aprobare a propunerilor de proiecte depuse/înaintate pentru finanțare în cadrul programului.

finanțare – alocație financiară din bugetul de stat pentru beneficiarul de grant nerambursabil, în vederea acoperirii integrale sau parțiale a cheltuielilor destinate implementării proiectului în cadrul programului.

grup de inițiativă – grup de cetățeni moldoveni cu domiciliul sau reședința în străinătate, care se constituie în mod voluntar și temporar pentru a promova o inițiativă,

o acțiune civică sau în vederea înființării unei organizații non-guvernamentale, conform legislației statului de reședință.

partener - asociație sau centru educațional înregistrate oficial, asociație, grup de inițiativă sau centru educațional care nu sunt înregistrate oficial în statul de destinație și care implementează un proiect în comun cu beneficiarul de grant nerambursabil.

plan de acțiuni – un document care descrie detaliat activitățile specifice care vor fi realizate pentru a atinge obiectivele stabilite în cadrul unui proiect.

proiect – un proces unic, constând într-o mulțime de activități coordonate și controlate, cu termene de începere și de terminare, care garantează realizarea unui obiectiv conform cerințelor specificate incluzând restricții de timp, cost, resurse.

proiect în parteneriat - proiect implementat de către doi sau mai mulți *parteneri*, gestionat de un *aplicant lider*.

raport final – formular elaborat în baza planului de acțiuni care descrie nivelul de realizare a proiectului (activități; buget planificat; buget realizat; sursa de finanțare; rezultate/livrabile; termen de realizare; responsabili și părți implicate; nivel de realizare a acțiunilor; documente justificative).

6. Programul are la bază următoarele principii de reglementare:

transparența – oferirea de către Biroul Relații cu Diaspora a tuturor informațiilor privind organizarea și desfășurarea concursului de proiecte, în vederea informării părților interesate în mod deschis și explicit.

liberul acces – asigurarea condițiilor în mod nediscriminatoriu pentru ca oricare aplicant să-și exercite dreptul de a aplica și de a deveni beneficiar.

neretroactivitatea – excluderea posibilității alocării fondurilor nerambursabile unei activități a cărei executare a fost deja începută sau finalizată la data încheierii contractului de grant nerambursabil.

finanțarea în limitele bugetului alocat – încheierea contractelor de grant nerambursabil în limita mijloacelor financiare aprobate în buget pentru finanțarea proiectelor în cadrul programului.

responsabilitatea pentru managementul proiectului – respectarea tuturor procedurilor prestabilite.

echitatea – tratamentul corect, imparțial și just față de toți cei implicați într-o anumită situație sau proces.

eficiența – utilizarea optimă a resurselor disponibile pentru a obține rezultatele dorite sau pentru a îndeplini obiectivele stabilite.

II. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE PROGRAMULUI

7. Scopul programului este valorificarea potențialului și susținerea mediului asociativ al diasporei și centrelor educaționale pentru consolidarea, dezvoltarea acestora și participarea activă la promovarea identității naționale, culturii, limbii și tradițiilor peste hotare.

8. Programul are următoarele 3 obiective specifice:

8.1 Facilitarea procesului de predare a limbii române în diasporă și desfășurarea activităților cultural-educative în cadrul asociațiilor din diasporă și centrelor educaționale;

8.2 Consolidarea legăturii dintre Republica Moldova și asociațiile din diasporă, centre educaționale;

8.3 Crearea și susținerea mecanismelor de colaborare a comunităților diasporei Republicii Moldova, în vederea consolidării acestora și implementării activităților comune.

III. BENEFICIARIII PROGRAMULUI

9. Beneficiarii programului sunt:

9.1 cetățeni ai Republicii Moldova stabiliți peste hotare, reprezentanți ai unei asociații din diasporă sau centru educațional, înregistrate oficial în statul de reședință;

9.2 asociații din diasporă, centre educaționale pe care aceștia le reprezintă;

9.3 asociații din diasporă, centre educaționale și grupuri de inițiativă care nu sunt înregistrate oficial în țara de reședință și care pot participa în calitate de partener.

10. Fiecare aplicant poate beneficia de finanțare o singură dată pe parcursul unei ediții.

11. Fiecare asociație din diaspora, centru educațional sau grup de inițiativă din diaspora care nu sunt înregistrate oficial în statul de reședință, poate participa în calitate de partener o singură dată pe parcursul unei ediții.

IV. DOMENII ELIGIBILE ALE PROGRAMULUI

12. Domeniile eligibile pentru finanțarea activităților și implementarea proiectelor sunt:

12.1 Educație – sprijinirea procesului de studiere a limbii române și formarea noilor generații în diasporă care să cunoască Republica Moldova și să o reprezinte peste hotare;

12.2 Cultură – implementarea activităților ce au drept scop păstrarea, promovarea și valorificarea, tradițiilor, valorilor și imaginii Republicii Moldova în afara țării, care contribuie la crearea unui sentiment de identitate națională în rândul comunităților din diaspora;

12.3 Susținerea și consolidarea capacităților asociațiilor diasporei Republicii Moldova;

12.4 Susținerea activităților de colaborare regionale sau comunitare ale diasporei, inclusiv a proiectelor realizate în parteneriat.

V. DEPUNEREA DOSARELOR DE PARTICIPARE LA PROGRAM

13. Cancelaria de Stat (Biroul relații cu diaspora) plasează pe site-ul web oficial www.brd.gov.md un anunț public privind depunerea dosarelor.

14. Dosarul va fi depus prin email de către applicant.

15. Pentru a participa la Program, applicantul va depune următoarele documente:

15.1 Cererea de finanțare;

15.2 Planul de acțiuni al proiectului;

15.3 Copii ale actelor de identitate (buletin sau pașaport);

15.4 CV-ul applicantului;

15.5 CV-ul asociației din diaspora sau centrului educațional;

15.6 Declarația pe propria răspundere privind îndeplinirea condițiilor de eligibilitate completată și semnată de către reprezentantul legal al applicantului sau de persoana împuternicită de acesta;

15.7 Acordul cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal completată și semnată de către reprezentantul legal al applicantului sau de persoana împuternicită de acesta;

15.8 Actul constitutiv, statutul sau actul de înregistrare, certificatul de înregistrare fiscală, precum și orice alte documente care atestă statutul juridic al asociației sau centrului educațional, conform legislației statului de reședință (copie și traduse în limba română);

15.9 Acord de parteneriat (pentru proiectele depuse în parteneriat).

16. Verificarea îndeplinirii condiției privind personalitatea juridică a asociației din diaspora sau centrului educațional privind autorizarea applicantului se realizează în baza documentelor justificative depuse de applicant, în funcție de informațiile disponibile.

17. Dosarele vor fi depuse în limba română.

18. Bugetul proiectului, anexă la dosar se va estima în valută națională (MDL).

19. Aplicantul va depune dosarul de participare complet în format electronic, la adresa brd@gov.md.

20. Dosarele prezentate după data-limită indicată pe site-ul web oficial al Cancelariei de Stat (Biroul relații cu diaspora) nu vor fi examinate.

VI. EVALUAREA ȘI SELECTAREA DOSARELOR DE PARTICIPARE LA PROGRAM

21. Cancelaria de Stat (Biroul relații cu diaspora) va examina dosarele depuse și va verifica corespunderea acestora cu cerințele de aplicare la Program.

22. În cazul dosarelor incomplete, se vor solicita documentele lipsă care urmează a fi transmise de către aplicant timp de 5 zile de la solicitare.

23. Evaluarea dosarelor depuse pentru finanțare se efectuează de către Comisia de evaluare și selectare a proiectelor.

24. Comisia este un organ colegial formată din reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Culturii, Ministerul Educației și Cercetării, 2 reprezentanți ai Cancelariei de Stat. Atribuțiile de președinte sunt executate de către Secretarul de stat al Guvernului, cel de secretariat de către șeful Biroului relații cu diaspora.

25. Dosarele complete și eligibile se evaluează în baza următoarelor criterii de eligibilitate:

25.1 Experiența de implementare a proiectelor;

25.2 Corespunderea proiectului la nevoile comunității din diasporă și consolidarea legăturii cu Republica Moldova;

25.3 Consistența acțiunilor de promovare;

25.4 Impactul și numărul de beneficiari ai proiectului implementat;

25.5 Bugetul este estimat realist în concordanță cu activitățile planificate;

25.6 Pentru proiectele în parteneriat se va analiza: sinergia dintre parteneri; extinderea impactului geografic.

26. Sunt selectate spre finanțare proiectele în ordine descrescătoare a punctajului acumulat, în limita numărului de granturi nerambursabile disponibile pentru anul în curs.

27. Rezultatele selecției sunt consemnate într-un proces-verbal al Comisiei de evaluare și selectare.

28. Lista proiectelor selectate pentru finanțare este publicată pe site-ul web oficial al Cancelariei de Stat (Biroul relații cu diaspora), în termen de 30 zile de la data ședinței Comisiei de evaluare și selectare.

29. Aplicații vor fi informați despre rezultatele concursului la adresa electronică indicată în dosarul de concurs:

VII. IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI

30. Finanțarea proiectelor se efectuează în baza unui contract de grant nerambursabil încheiat între Cancelaria de Stat și câștigătorul concursului până la demararea activităților.

31. Procedura de semnare a contractelor se va realiza utilizând semnătura, inclusiv semnătura digitală a beneficiarului de grant nerambursabil sau persoanei împuternicite de acesta.

32. În eventualitatea imposibilității de deplasare (boală, situație de forță majoră, imposibilitatea de a pleca pentru moment de la postul de lucru, distanța mare) a beneficiarului de grant nerambursabil în Republica Moldova, contractul de grant nerambursabil se încheie între finanțator și reprezentantul prin procură al acestuia.

33. Procura urmează a fi eliberată și autenticată la sediul reprezentanței diplomatice a Republicii Moldova peste hotare, fiind transmisă în original către finanțator, până la semnarea contractului de grant nerambursabil.

34. Beneficiarul contractului de grant nerambursabil are următoarele obligații:

34.1 să realizeze activitățile proiectului pe propria răspundere calitativ și în termenul indicat în contract;

34.2 să asigure evidența și să utilizeze conform prevederilor legale mijloacelor financiare alocate;

34.3 să prezinte Raportul final Cancelariei de Stat (Biroul Relații cu Diaspora) privind utilizarea mijloacelor alocate, cu anexarea, în copie, a documentelor financiare confirmative;

34.4 să asigure vizibilitatea proiectelor, utilizând site-urile web, emisiunile radio și TV, prezentările publice și alte instrumente disponibile în conformitate cu legislația, indicând sursa de finanțare.

34.5 să informeze și să invite reprezentanții Cancelariei de Stat (Biroul Relații cu Diaspora) la evenimentele organizate în cadrul proiectului.

35. În cazul rezilierii contractului de grant nerambursabil ca urmare a neîndeplinirii clauzelor contractuale, beneficiarul finanțării este obligat în termen de 15 zile să returneze Cancelariei de Stat mijloacele financiare primite.

VIII. SUSTINEREA FINANCIARĂ A PROGRAMULUI

36. Programul va fi susținut financiar din contul și în limitele alocațiilor aprobate anual pentru Cancelaria de Stat și din alte surse, conform legislației.

37. Valoarea totală a grantului nerambursabil se stabilește în lei moldovenești (MDL) și va fi **până în 150 000 MDL**.

38. Finanțarea se acordă de către Cancelaria de Stat în 2 (două) tranșe, prin virament bancar, prin intermediul sistemului bancar național la un cont deschis în Republica Moldova pe numele beneficiarului de grant nerambursabil sau persoanei împuternicite de acesta, reprezentat prin procură. Prima tranșă în valoare de 70% din valoarea grantului se efectuează după semnarea contractului de grant nerambursabil și reprezintă un avans. A doua tranșă din valoarea grantului nerambursabil se efectuează după aprobarea de către Cancelaria de Stat (Biroul Relații cu Diaspora) a raportului final și a documentelor justificative privind cheltuielile suportate pentru activitățile. Diferența de 30% necesară implementării proiectului va fi asigurată din surse financiare proprii ale beneficiarului de grant nerambursabil.

39. Din mijloacele bugetare aprobate anual pentru Program, cel puțin 25% vor fi destinate proiectelor depuse de aplicanții care reprezintă centre educaționale.

40. Finanțarea nerambursabilă acordată nu poate fi utilizată pentru activități generatoare de profit. Cu toate acestea, este permisă organizarea de activități pentru care se percepe o taxă de participare sau se vând bilete, cu condiția ca sumele obținute să fie utilizate exclusiv pentru acoperirea parțială a costurilor evenimentului respectiv, fără a depăși cheltuielile eligibile ale proiectului. Eventualul excedent financiar nu poate fi distribuit și va fi reinvestit în scopurile nepatrimoniale ale organizației.

IX. MONITORIZAREA, EVALUAREA ȘI RAPORTAREA

41. Cancelaria de Stat (Biroul Relații cu Diaspora) verifică respectarea clauzelor contractuale și derularea proiectelor atât în perioada implementării contractului de grant nerambursabil, cât și ulterior validării raportului final.

42. Modul de utilizare a mijloacelor financiare acordate în baza contractului de grant nerambursabil este supus controlului din partea Cancelariei de Stat (Biroul Relații cu Diaspora), precum și a altor instituții relevante, în conformitate cu prevederile legale.

43. Beneficiarii vor prezenta documente justificative cu privire la utilizarea finanțărilor.

44. Cancelaria de Stat (Biroul Relații cu Diaspora) măsoară anual eficiența programului în rândul beneficiarilor prin intermediul unui chestionar și anume:

aprecierea experienței generale de participare la program; provocări și modalitatea de depășire a acestora; impactul asupra comunității din diaspora; propuneri pentru îmbunătățire; exprimarea intenției de a participa repetat în cadrul Programului.

45. Cancelaria de Stat întocmește Raportul anual de implementare a Programului care include:

45.1 numărul total de proiecte implementate;

45.2 numărul de beneficiari direcți și indirecti din cadrul comunității de moldoveni peste hotare;

45.3 suma totală a finanțării nerambursabile alocată în cadrul Programului;

45.4 numărul de parteneriate create;

45.5 nivelul de satisfacție a beneficiarilor în raport cu colaborarea și rezultatele obținute;

45.6 gradul de sustenabilitate a activităților implementate;

45.7 percepția beneficiarilor asupra impactului programului.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii de Guvern „Cu privire la aprobarea Programului de susținere
a inițiativelor și proiectelor pentru implicarea diasporei
(Diaspora Engagement Hub - DEH)”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii de Guvern „Cu privire la aprobarea Programului de susținere a inițiativelor și proiectelor pentru implicarea diasporei (Diaspora Engagement Hub - DEH) elaborat de către Biroul relații cu diaspora din cadrul Cancelariei de Stat.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Programul național „Diaspora” pentru anii 2024-2028 (HG 1032/2023), Obiectiv specific 1. Susținerea implicării diasporei în păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității culturale și lingvistice a Republicii Moldova
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Diaspora reprezintă un capital uman valoros, cu abilități, cunoștințe și resurse financiare care pot stimula dezvoltarea Republicii Moldova. Valorificarea resurselor umane, intelectuale și financiare din diasporă poate crea parteneriate și oportunități importante pentru stat, cât și pentru moldovenii plecați peste hotarele țării. Interesul diasporei pentru a contribui la evoluția proceselor economice și sociale din Republica Moldova trebuie să includă implicarea și angajarea acestora în diverse acțiuni, proiecte, inițiative, consultări și stabilirea unor canale de comunicare eficiente. De-a lungul anilor, diaspora a dezvoltat un ecosistem asociativ activ, implicat în organizarea de activități culturale, educaționale și civice. Totodată, centrele educaționale de predare a limbii române și asociațiile culturale din diaspora joacă un rol esențial în păstrarea identității naționale. Cu toate acestea, aceste structuri funcționează în mare parte pe bază de voluntariat, cu resurse financiare și logistice limitate, iar sprijinul din partea statului este insuficient. Programul Diaspora Engagement Hub (DEH) reprezintă un program de granturi tematice de susținere a inițiativelor și proiectelor pentru implicarea diasporei, lansat în 2016 cu suportul partenerilor de dezvoltare Organizația Internațională pentru Migrație și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare. În cadrul Programului până la moment au fost finanțate peste 170 proiecte implementate de către reprezentanții diasporei. Astfel, sustenabilitatea Programului a fost asigurată după încheierea perioadei de suport din sursele externe, iar începând cu anul 2022, Programul este finanțat doar din sursele bugetului de stat. În anul 2022 au fost extinse domeniile de aplicare pentru susținerea activităților culturale și educaționale ale asociațiilor diasporale și centrelor educaționale de studiere a limbii române, implementate peste hotare, inclusiv dotarea centrelor educaționale de studiere a limbii române peste hotare cu materiale didactice și suport tehnic, ce pot contribui la desfășurarea activităților; consolidarea capacităților asociațiilor diasporei, grupurilor de inițiativă și centrelor Educaționale; desfășurarea evenimentelor culturale, de promovare a imaginii Republicii Moldova peste hotare. Datele denotă interes în creștere față de Program din partea diasporei. Astfel în 2022 au fost susținute 6 proiecte, în 2023 - 14 proiecte, în 2024 - 13 proiecte, iar în 2025 vor fi implementate 36 proiecte. Activitățile au un impact considerabil. Ediția din anul 2024 a avut circa 10 mii beneficiari direcți și indirecti, conaționali de peste hotare.

Se consideră necesară instituționalizarea Programului.

Totuși până la moment nu există cadru legal specific care să reglementeze susținerea inițiativelor și proiectelor pentru implicarea diasporei, inclusiv procedura de aplicare, selectare, evaluare, finanțare și monitorizare a proiectelor depuse în cadrul Programului.

În acest context, se impune aprobarea unui cadru transparent și previzibil de finanțare și monitorizare a inițiativelor și proiectelor pentru implicarea diasporei.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Programul de susținere a inițiativelor și proiectelor pentru implicarea diasporei (Diaspora Engagement Hub – DEH) este destinat cetățenilor originari din Republica Moldova aflați peste hotare, reprezentanți ai asociațiilor din diasporă, grupurilor de inițiativă, centrelor educaționale.

Programul susține implicarea și angajarea diasporei în diverse acțiuni, proiecte, inițiative care sunt desfășurate în afara țării.

Programul introduce un mecanism guvernamental structurat de sprijin pentru inițiativele educaționale și culturale ale diasporei moldovenești, în vederea consolidării legăturilor dintre stat și cetățenii săi stabiliți peste hotare.

Prezenta hotărâre stabilește scopul, obiective, domeniile eligibile, procedura de aplicare, criteriile de evaluare și selectare, finanțarea, implementare și monitorizare a Programului.

Scopul Programului este valorificarea potențialului și susținerea mediului asociativ al diasporei și centrelor educaționale pentru consolidarea, dezvoltarea acestora și participarea activă la promovarea identității naționale, culturii, limbii și tradițiilor peste hotare.

Obiectivele specifice ale Programului sunt:

- Facilitarea procesului de predare a limbii române în diasporă și desfășurarea activităților cultural-educative în cadrul asociațiilor din diasporă și centrelor educaționale;
- Consolidarea legăturii dintre Republica Moldova și asociațiile din diasporă, centre educaționale;
- Crearea și susținerea mecanismelor de colaborare a comunităților diasporei Republicii Moldova, în vederea consolidării acestora și implementării activităților comune.

Beneficiarii Programului

- cetățeni ai Republicii Moldova stabiliți peste hotare, reprezentanți ai unei asociații din diasporă sau centru educațional, înregistrate oficial în statul de reședință;
- asociații din diasporă, centre educaționale pe care aceștia le reprezintă;
- asociații din diasporă, centre educaționale și grupuri de inițiativă care nu sunt înregistrate oficial în țara de reședință și care pot participa în calitate de partener.

Domenii eligibile pentru finanțare:

1. Educație – sprijinirea procesului de studiere a limbii române și formarea noilor generații în diasporă care să cunoască Republica Moldova și să o reprezinte peste hotare;
2. Cultură – implementarea activităților ce au drept scop păstrarea, promovarea și valorificarea, tradițiilor, valorilor și imaginii Republicii Moldova în afara țării, care contribuie la crearea unui sentiment de identitate națională în rândul comunităților din diaspora;

3. Susținerea și consolidarea capacităților asociațiilor diasporei Republicii Moldova;
4. Susținerea activităților de colaborare regionale sau comunitare ale diasporei, inclusiv a proiectelor realizate în parteneriat.
Proiectul reglementează suma granturilor care este de cel mult 150 000 lei pentru proiect precum și modalitatea de finanțare a proiectelor care se efectuează prin 2 tranșe: 70% din valoarea grantului se efectuează după semnarea contractului de grant și reprezintă un avans. A doua tranșă din valoarea grantului se efectuează după aprobarea de către Cancelaria de Stat (BRD) a raportului final și a documentelor justificative privind cheltuielile suportate pentru activitățile. Diferența de 30% necesară implementării proiectului va fi asigurată din surse financiare proprii ale beneficiarului de grant.
Sunt stabilite regulile de implementare de care trebuie să țină cont beneficiarii cât și monitorizarea și raportarea rezultatelor implementării proiectelor. Cancelaria de Stat va monitoriza implementarea proiectelor și va evalua eficiența programului anual, prin chestionare și rapoarte.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Nu este aplicabil.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Dispozițiile proiectului nu urmăresc stabilirea și realizarea acțiunilor de reformă structurală sau instituțională. Măsurile propuse se încadrează în funcțiile și competențele deja existente ale Biroului relații cu diaspora al Cancelariei de Stat.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea prevederilor proiectului de hotărâre se va realiza în limitele alocațiilor bugetare anuale prevăzute Cancelariei de Stat, la Subprogramul 2403 „Susținerea diasporei”. Prin urmare, în Cadrul Bugetar pe termen mediu (2025-2027), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2024, sunt estimate anual, câte 4 mln lei dintre care 700 mii lei destinate Programului Diaspora Engagement Hub.
În perioada 2023-2025 anual, la solicitare, au fost alocate mijloace suplimentare pentru Program. Astfel, în anul curent suma inițial aprobată pentru implementarea Programului este 1700 mii lei.
Data fiind cererea înaltă din partea diasporei, au fost solicitate adițional resurse, iar prin Legea pentru modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2025, nr. 78 din 17.04.2025, s-au aprobat resurse financiare pentru finanțarea granturilor din Programul DEH - 2 271,4 mii lei.
Interesul sporit a reprezentanților asociațiilor diasporale și centrelor educaționale de a implementa proiecte ce țin de transmiterea educației culturale și educaționale a țării de origine tinerii generații născută în afara țării, impune sprijinul mai mare din partea Guvernului pentru susținerea mai multor asociații și centre educaționale.
Astfel propunem majorarea bugetului pentru Program în cadrul CBTM (2026-2028) până la 1700 mii lei.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Implementarea dispozițiilor proiectului nu va avea un asemenea impact
4.4. Impactul social
Implementarea Programului de susținere a inițiativelor și proiectelor pentru implicarea diasporei (Diaspora Engagement Hub - DEH) va genera o serie de efecte sociale pozitive, atât asupra cetățenilor Republicii Moldova aflați peste hotare, cât și asupra societății din țară.
1. Consolidarea identității culturale și lingvistice a diasporei
Sprijinirea activităților educaționale și culturale contribuie la menținerea cunoașterii limbii române, a valorilor naționale și a tradițiilor în rândul noii generații din diasporă.

Încurajarea formării de noi centre educaționale și culturale va întări apartenența identitară a comunităților moldovenești din străinătate.

2. Creșterea coeziunii sociale în diaspora

Programul favorizează dezvoltarea mediului asociativ, stimulând colaborarea și schimbul de bune practici între asociațiile din diasporă, centrele educaționale și grupurile de inițiativă.

Activitățile comune și proiectele în parteneriat vor contribui la construirea unui sentiment de solidaritate și sprijin reciproc în rândul diasporei.

3. Reapropierea cetățenilor din diasporă de Republica Moldova

Prin promovarea valorilor culturale, a limbii române, programul reduce distanța dintre diaspora și statul de origine.

4. Acces îmbunătățit la educație și cultură pentru copiii și tinerii din diaspora

5. Promovarea imaginii Republicii Moldova peste hotare.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Impactul asupra datelor cu caracter personal este minim, deoarece Biroul relații cu diaspora garantează protecția datelor. Prelucrarea acestora se va realiza în conformitate cu reglementările legale în vigoare, fără a introduce categorii noi de date sau restricții suplimentare.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu generează favoritism sau discriminare în funcție de gen, deoarece prevederile sale se aplică în mod egal tuturor cetățenilor noștri din țară și de peste hotare.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu presupune un impact negativ semnificativ asupra mediului înconjurător. Programul se axează pe finanțarea de proiecte educaționale, culturale și de consolidare comunitară, care, prin natura lor, nu implică activități poluante, utilizarea intensivă a resurselor naturale ș.a.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, a fost publicat anunțul privind inițierea elaborării proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea și implementarea Programului Diaspora Engagement Hub (DEH) plasat pe 30 ianuarie pe particip.gov.md.

linkul: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13874

Proiectul Hotărârii de Guvern a fost elaborat în conformitate cu prevederile stabilite în Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și urmează să fie plasat pe site-ul Biroului relații cu diaspora și platforma www.particip.gov.md pentru a fi supus avizării și consultării publice în conformitate cu prevederile art. 9 al Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul Hotărârii Guvernului urmează va fi avizat de către Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Culturii, Ministerul Educației și Cercetării.

Conform procedurii, va fi supus expertizei anticorupție și expertizei juridice.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încadrează în sistemul actelor normative. Adoptarea proiectului nu va implica aprobarea, modificarea sau abrogarea altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea prevederilor proiectului Biroul relații cu diaspora al Cămarilor de Stat va coordona procesul de organizare a activităților destinate diasporei. Instituția responsabilă dispune de resurse umane și competențe necesare, iar resursele financiare vor fi alocate în baza normativelor stabilite.

Secretar de stat al Guvernului

/semnat electronic/

Ana CALINICI

CERERE

**privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat
a proiectului Hotărârii de Guvern ”Cu privire la aprobarea Programului de
susținere a inițiativelor și proiectelor pentru implicarea diasporei
(Diaspora Engagement Hub - DEH)”**

Nr. crt	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul Hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Programului de susținere a inițiativelor și proiectelor pentru implicarea diasporei (Diaspora Engagement Hub - DEH)”
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Cancelaria de Stat (Biroul relații cu diaspora).
3.	Justificarea depunerii cererii	Programul Diaspora Engagement Hub (DEH) reprezintă un program de granturi tematice de susținere a inițiativelor și proiectelor pentru implicarea diasporei, lansat în 2016 cu suportul partenerilor de dezvoltare. În cadrul Programului până la moment au fost finanțate peste 170 proiecte implementate de către reprezentanții diasporei. Astfel, sustenabilitatea Programului a fost asigurată după încheierea perioadei de suport din sursele externe, iar începând cu anul 2022, Programul este finanțat doar din sursele bugetului de stat. În anul 2022 au fost extinse domeniile de aplicare pentru susținerea activităților culturale și educaționale ale asociațiilor diasporale și centrelor educaționale de studiere a limbii române, implementate peste hotare. Datele denotă interes în creștere față de Program din partea diasporei. Astfel în 2022 au fost susținute 6 proiecte, în 2023 - 14 proiecte, în 2024 - 13 proiecte, iar în 2025 vor fi implementate 36 proiecte. Activitățile au un impact considerabil. Se consideră necesară instituționalizarea Programului. Totuși până la moment nu există cadru legal specific care să reglementeze susținerea inițiativelor și proiectelor pentru implicarea diasporei, inclusiv procedura de aplicare, selectare, evaluare, finanțare și monitorizare a proiectelor depuse în cadrul Programului. În acest context, se impune aprobarea unui cadru transparent și previzibil de finanțare și monitorizare a inițiativelor și proiectelor pentru implicarea diasporei.
4.	Referința la documentul de planificare care prevede	Elaborarea proiectului este în concordanță cu prevederile Programului național „Diaspora” pentru

	elaborarea proiectului (<i>PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale</i>)	anii 2024-2028 (HG1032/2023), Obiectiv specific 1. Susținerea implicării diasporei în păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității culturale și lingvistice a Republicii Moldova
5.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Ministerul Finanțelor Ministerul Afacerilor Externe Ministerul Culturii Ministerul Educației și Cercetării
6.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile
7.	Numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei responsabile de promovarea proiectului	Diana Cucos, consultant principal, Biroul relații cu diaspora tel: 022-250-524 email: diana.cucos@gov.md
8.	Anexe (proiectul actului care se solicită a fi înregistrat, nota informativă cu documentele de însoțire)	1. Proiectul de hotărâre; 2. Nota de fundamentare la proiectul de Hotărâre.
9.	Data și ora depunerii cererii	
10.	Semnătura	

Secretar de Stat al Guvernului

/semnat electronic/

Ana CALINICI